

Tapiserie z Assenede – mezinárodní projekt

Z iniciativy belgického historického spolku Hallekin probíhá od roku 2015 v Belgii ojedinělá akce. Středověký romantický příběh lásky **Floire ende Blancefloer**, připisovaný mnichovi Didierovi z Assenede, vyšel knižně ve vlámsčině již v polovině XIII. století a byl postupně přeložen do 13 evropských jazyků. V roce 1519 vyšlo dílo i v češtině, a to s dlouhým názvem: *Welmi piekna nowa Kronika, a neb, Historia, Wo welike milosti, Kniežete a Kraale Floria z Hispanij, A jeho milee panie Biancefurze, Wam znij welike potiessenie przigde, Kakž srozumiete kterak welike zalúbenij Milost maa, s utiessenymi ffigurami*. Pokud zmiňuji přeložený text, není to zcela správně, každý překladatel si text upravoval a o to je pouť díla středověkou Evropou zajímavější.

Podstatou belgického projektu je, podle vzoru slavné tapisérie z Bayeux, vytvoření vyšíváných obrazů, inspirovaných příběhem, na kterých pracuje mnoho autorek z různých zemí Evropy. Jednotlivé panely jsou vysoké 100 cm a široké 90 cm, v současné době je zhotoveno více než 100 panelů. Například v Německu na této akci spolupracuje město Saarburg, ve frankofonní části Belgie se účastní vyšívačky z města Hainaut.

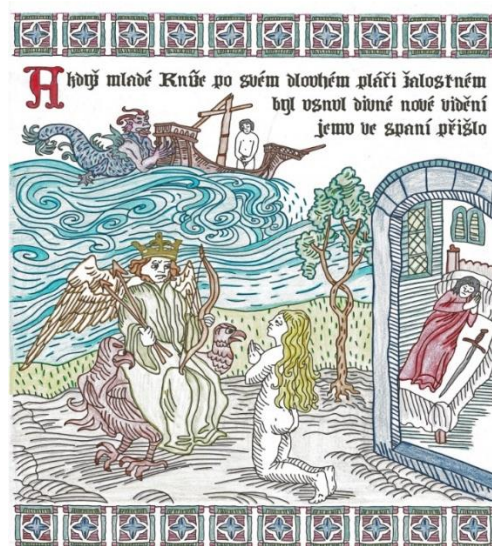
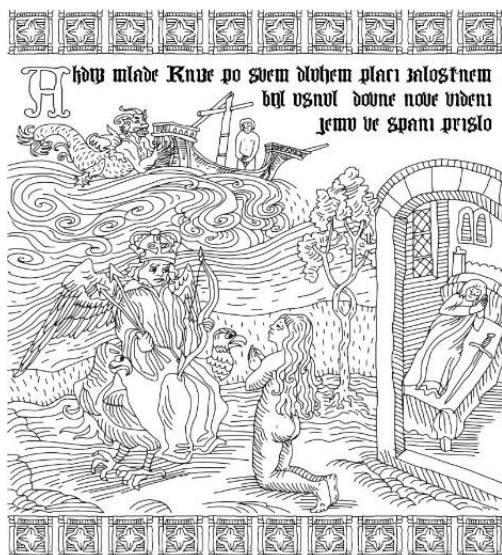
Centrem projektu je vlámské město Assenede, odkud autor původní literární předlohy pocházel a o organizaci se starají členky místního vyšivacího spolku Hallekin. V akci je také zaangażovaná univerzita v Gentu, kde byl o významném literárním díle v roce 2015 uspořádán několikadenní seminář za účasti odborníků z evropských univerzit. O významu celého projektu vypovídá i fakt, že 26. 3. 2019 přijela do Assenede i belgická královna Paola, která si prohlédla dílnu i rozpracované vyšivky a dokonce sama vyšila několik stehů.

Tento projekt byl v České republice představen dne 7. září 2019 na setkání zapsaného spolku Bohemia patchwork klub a vzbudil zaslouženou pozornost. Ihned jsme navázaly kontakt se spolkem Hallekin, který akci inicioval a seznámily se poté i s faksimilií knihy v Městské knihovně v Praze, v oddělení vzácných tisků.

Dalším krokem bylo přeložení několika stránek textu do současné češtiny. Ten obsahoval tři černobílé dřevoryty, které měly být podkladem pro přípravu návrhu českého panelu. Návrh pro vyšívání vytvořila pro bono akad. malířka Markéta Laštůvková a ten byl poté odeslán spolku Hallekin do Belgie. Odborníci spolku překreslili předlohu přímo na vyšivací materiál a opatřili návrh také výběrem barev, tak aby barevnost odpovídala dalším obrazům z kolekce.

Po úvodní komunikaci, kdy jsme se zavázaly pod hlavičkou našeho klubu přispět českým panelem, jsme z Belgie obdržely, kromě podkresu na vyšivacím plátně, i dřevěný vyšivací rám, malou ukázkou vyšívání a kolekci přaden ručně barvené vlněné příze, očíslované tak, aby byly správně použity dle barevného návrhu.

Samotný text jsme poslaly také na Katedru pomocných věd historických a archivního studia Filozofické fakulty UK k posouzení. Text nám byl schválen a byla nám slíbena další spolupráce při konečném zpracování textu na výtvarném návrhu.

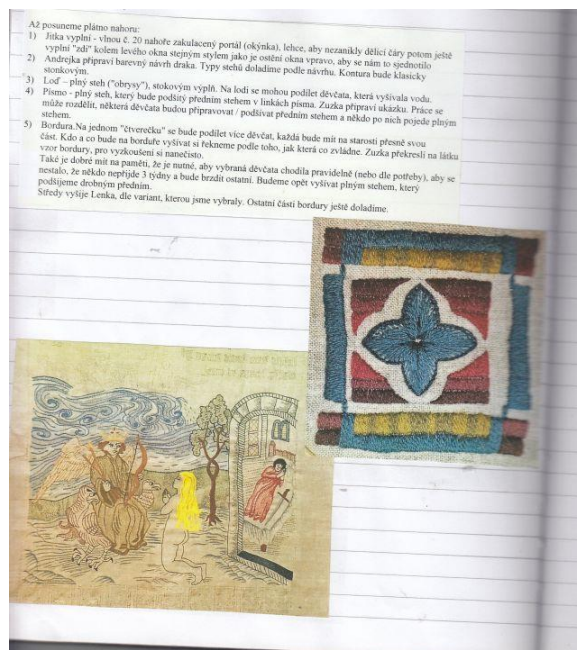
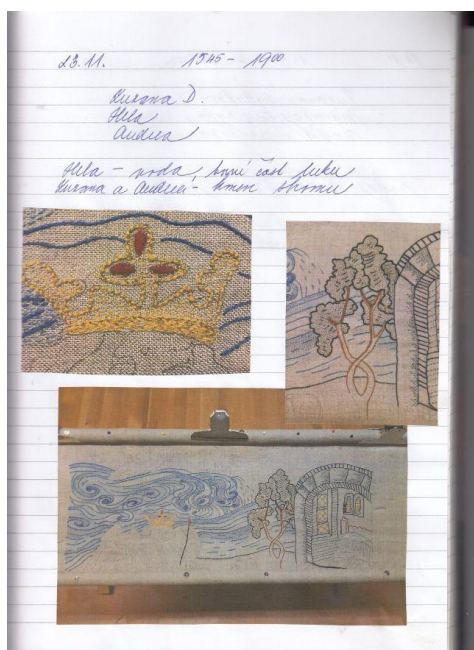
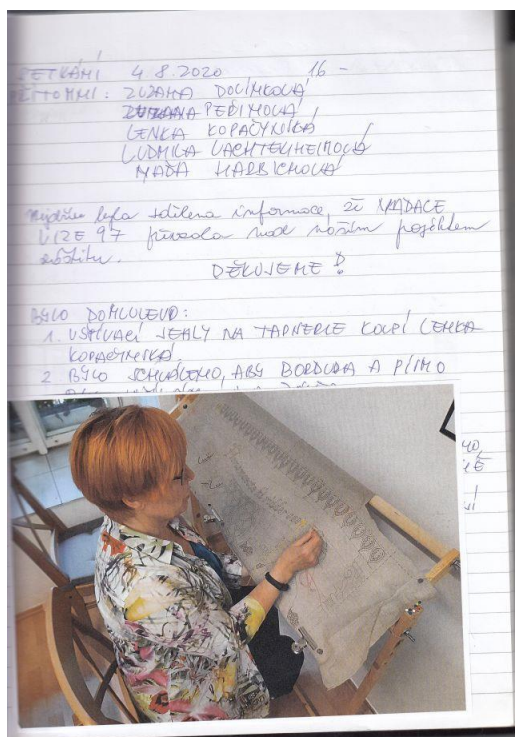
Na žádost spolku Hallekin jsme oslovily i Filozofickou fakultu UK a získaly ke spolupráci Doc. PhDr. Aleše Pohorského CSc. z katedry románských studií., který začal pracovat na překladu obsahu jednotlivých kapitol knihy, aby bylo možno porovnat děj české verze s ostatními jazykovými verzemi. Jsme mu za jeho nezištnou pomoc nesmírně vděčné.

Zde je ukázka textu, který byl inspirací pro samotný návrh našeho vyšívaného obrazu:

...Jak Florius v svém tesklivém byl usnul myšlení, a jak veliký zázrak se jemu zjevil, jeho jemu potvrzuje štěstí. A když mladé Kníže po svém dlúhém pláči žalostném byl usnul, divné nové vidění jemu ve spaní přišlo. Nejprve zdálo se jemu, kterak na jedné čisté rovní velikého že by viděl pána, jehož hlava korunou korunována byla a šaty jeho po Královsku byli. Ten pán v své ruce levé lučiště měl a v pravé dvě střele. Jedna špičatá z čistého zlata. A druhá z volova (z olova) bez konce, a on sám ani starý ani se zdál býti mladý, nezprostředního věku, a že by na dvou vorlů sedal, a více-li naň Florius hledal, zdálo mu že vždy pyšněji sobě činil, nazad na svém hřbetě veliké dvě křídle barvy zlatohlavovce měl, a krásná panna jenž před ním klačala po pravé ruce, pána toho prosila pokorně, ale on její žádosti uslyšeti nechtěl, než přísně na ni vzhlédal a zuřivě. A že by byla k Biancefore podobna. A z druhé strany že by hrozná a vzteklá moře viděl, na němžto koráb s zlámaným dřevem anebo stěžněm byl, v tom korábu on se nahý býti zdál s zamženými očima. A po tom hrozném moři černého ducha jíti viděl k sobě, kterýžto koráb více než do polu hlubiny mořské vtáhl jest, kdež se Florius ...

Od září 2021 jsme se pravidelně scházely ve dvojicích a trojicích, azyl pro naše vyšívání nám laskavě poskytla paní Dana Mašková v prostorách učeben Spolku uměleckých řemesel v Holečkově ulici. Pokračovaly jsme v práci na našem díle i v době nouzového stavu, jakmile to bylo jen trochu možné, při dodržování všech opatření. Celá naše práce je pečlivě evidována, abychom věděly, kolik času nám práce zabrala a co jsme kdo vyšil.

Během práce na vyšívaném obraze jsme si vedly pečlivou dokumentaci, kdo co kdy vyšíval, doplněnou fotografiemi, takže vznikla kniha zaznamenávající postup výšivky. Celý projekt vznikl v našem volném čase a ve vlastní režii, jen pro větší slávu Česka a jeho šikovných rukou.

14. 10. 2021 jsme uspořádaly „Den otevřených dveří“, abychom se mohly pochlubit našim přátelům a ostatním členkám Bohemia patchwork klubu a hlavně aby mohl naši práci vidět i sám docent Podhorský. Jako literární vědec si neuměl představit, jak taková vyšívaná ilustrace k historickému dílu může vypadat.

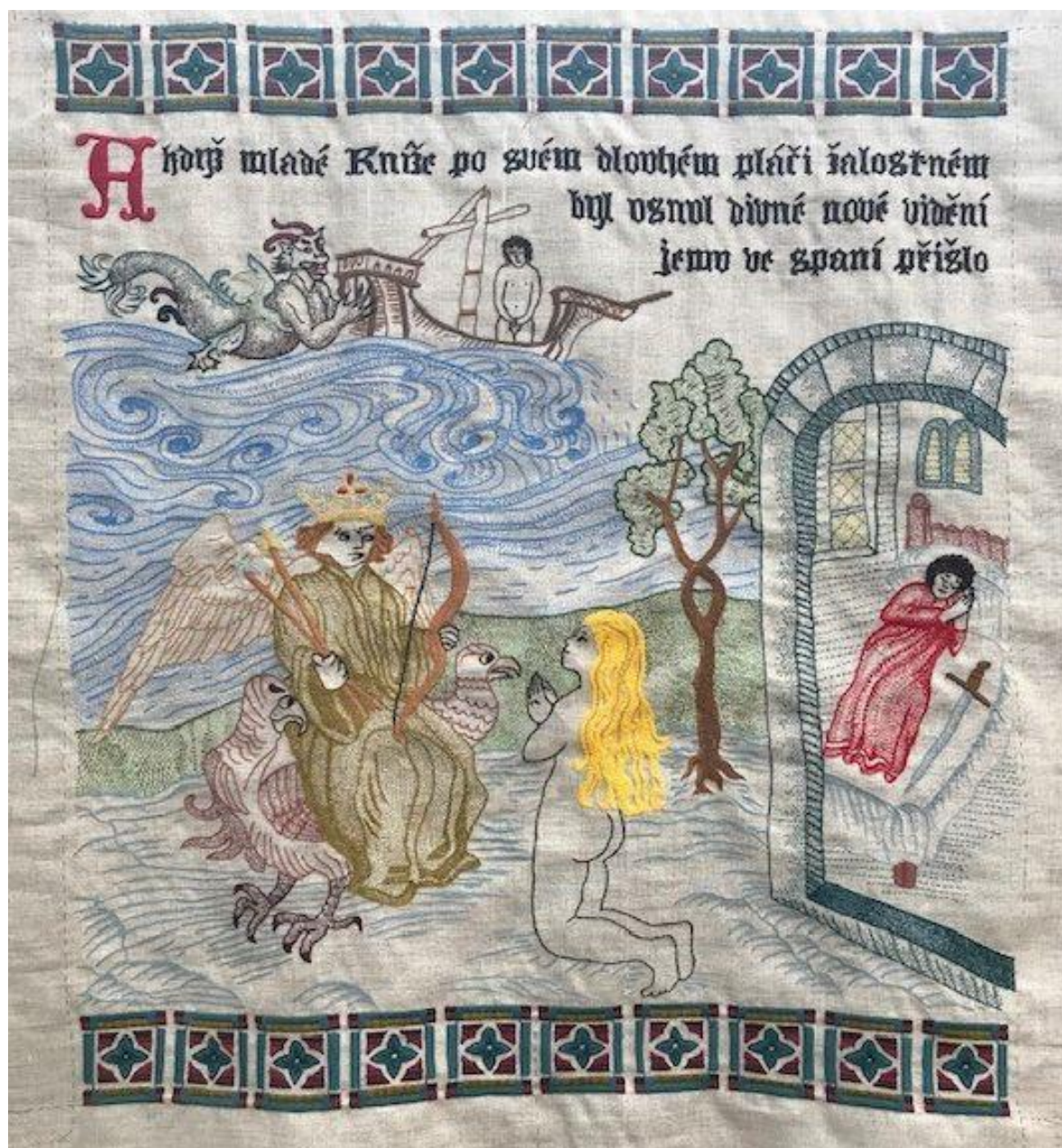
Byly jsme vděčné všem, kdo se přišli podívat, udělalo nám to po měsících osamělé práce velkou radost.

Jsme rády, že se spolek BPK mohl zúčastnit práce na tomto díle, které má celoevropský dosah. Po jeho celkovém dokončení bude jako celek vystaven v zemích, které se na jeho zhotovení podílely, tedy i v České republice.

Již na začátku příprav nás napadlo požádat paní Dagmar Havlovou o záštitu nad tímto projektem, protože o ní víme nejen to, že má hezký vztah k ručním pracím, ale připadalo nám, že bude důstojnou tvář tak významného, zajímavého a neobvyklého projektu. Jsme paní Dagmar Havlové velice vděčné, že tuto záštitu převzala.

Na tomto obrázku je již dokončené dílo, které povežeme v druhé půli listopadu do Assenede. Představíme obraz na radnici, kde nás uvítá starosta města. Těšíme se i na setkání s členkami vyšivacího spolku i s dalšími organizátory a věříme, že to bude plodné a krásné setkání.

Za Bohemia patchwork klub z.s.

Andrea Landovská